

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét 15 és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A szegedi zászló.

Szomszédságunkban, vasuton alig néhány órányira tőlünk, fog lefolyni a magyar katolikusok kilencedik országos nagygyűlése. Az alföldi magyarság legnagyobb városában, a nagy Kárpátok és az Adria közt Budapest után az első városban gyülekezünk össze, számot adni az eddigi munkásságról, készülni a jövő nehéz feladatainak megoldására.

A ki figyelemmel kíséri a katolikus nagygyűlések történetét, el nem tagadhatja, hogy évről-évre fejlődik ugy külső arányaiban, mint belső tartalmasságában. Most már tizezrekkel számoljuk a résztvevőket, a tárgysorozat összeállításánál pedig nem az ad gondot, hogy mi legyen benne abban a gazdag programban, hanem az, hogy mit lehet mellőzni az óriási anyagból — egyelőre. A társadalmi fejlődés folyton újabb és újabb eszméket vet föl, a kor folyton újabb és újabb követelményekkel áll elő s nekünk katolikusoknak meg kell adnunk mindenikre nézve a helyes utbaigazítást.

Ez jogunk, ez kötelességünk.

Jogunk, mert a mi örök és igaz világ nézetünk fényével rendelkezvén, inkább annak utmutatására bizzuk magunkat, mint tolvajlámpák pislogó mécsére, vagy a mocsárgáz lidérc fényére. És kötelessé-

günk, mert a ki az igazságot megismerte, annak emberi kötelessége azt nyiltan megvallani és hirdetni is.

A modern kor annyi eszmét vet föl, annyi követelményt támaszt, hogy azok közt biztos kalauz nélkül vajmi könnyen el lehet tévedni, még könnyebben félre lehet vezetetni.

És hányan kihasználják ezt a látszólagos zavart mások félrevezetésére! Egész társadalmi szervezetek, titkos és nyílt irányzatok élnek mások félrevezetéséből s a félrevezetett tömegeket ostromra szervezik — a keresztény magyar állam ellen.

Mint rideg tényt kell konstatálnunk, hogy a mint a keresztény magyar állam a katolizmusnak köszöni létét, most is csaknem kizárólag a katolikus magyarságra hárul annak megvédelmezése. Többi keresztény véreink nagy többsége nem látja be, hogy a kik bennünket támadnak, azok ellenségeik nekik is, a mint hogy ellenségei mindegyiknek, a mi keresztény és a mi magyar. Bennünket katolikusokat csak azért tüztek ki célpontul, mert mi vagyunk a többség s mert azt remélik, hogy ellenünk szövetségesül meggyerik a nem katolikus keresztényeket. Ha bennünket megtörték, majd akkor kerül rájuk a sor; úgy mint a hogy Franciaországban a katolikus egyház fájának irányították a fejszét, de

a csapást egyformán megérezte minden keresztény ember.

A szervezett hitetlenséggel, vagy nevezük közelebbi nevén: a szervezett szabadkőművességgel és szervezett nemzetköziséggel nem veheti fel más a küzdelmet, mint csak a szervezett kereszténység és a szervezett magyarság.

A katolikus nagygyűlések a keresztény magyarságot tömörítik a Szűz Mária képével ékes ősi háromszinű lobogó alá. Az a zászló tette nemzetünket nagygyá és boldoggá; háboruban diadalra vezette, békében kitartó munkásságra serkentette. Muzeumainkban a régi dicsőség emlékei közt járva, lépten-nyomon a Szűz Máriás lobogó beszél amaz időkről, mikor a magyar nagy volt és hatalmas. Azt a régi zászlót lobogtatjuk meg Szegeden! Annak követésére hívjuk fel mindazokat, akik Magyarországot nagynak, népét boldognak, a lelkeket megelégedettnek kívánják látni.

A katolikus nagygyűléseken a keresztény Magyarország szive dobban meg. Érezve e szív dobogását, csak annál erősebb kitartással küzdünk tovább, abban a biztos tudatban, hogy miénk a jövő-hogy lesz még nálunk egy zászló és egy tábor: Szűz Mária lobogója és az egész keresztény magyarság győzhetetlen hadserege!

*

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A gyufa.

— Charles Louis Philippe. —

Egy svájci utazása alkalmával Zürichben történt, hogy Henri Létang három másodpercen keresztül a legborzasztóbb rémületet élte át, a minőt csak ember átélhet.

Esti vonattal érkezett Henri Létang Zürichbe. A hoteljába vitette magát. Miután sokat utazott, módjában állt azokat a kevésbé ismert, de jó konyhájú, előkelő emberek által látogatott szállodákat megismerni, a hol szinte otthonosan érzik magukat az emberek. Mindjárt megvacsorázott és miután az utazástól kissé kifáradt, fehlent és dacára annak, hogy álmos nem volt, lefeküdt. Az ágy jó volt.

Henri Létang olyan volt, mint sok más ember. Persze azért jött Zürichbe, hogy a város nevezetességeit megtekintse és mielőtt odaérkezett, kíváncsi is volt nagyon. De este, a mint odaérkezett, meglányhult a kíváncsiság, azon érzés következtében, hogy itt helyben van és mindent megláthat. Henri Létang egy

zürichi ágyban feküdt és zürichi villamos lámpa égett éjjeli szekrényén. Kivett a fiókjából egy cigarettát és Zürichben szitta azt el. És ezt elégségesnek találta.

A mint meggyújtotta a cigarettát, ledobta a földre a gyufát. De hirtelen nyugtalanság, vagyis inkább aggodalom fogta el. Ez az égő gyufa az ágy előtt levő szőnyegre is eshetett és tüzvész okozhat. Henri Létangnak igaza volt, hogy a földre nézett, mert a gyufa még lobogó lánggal égett. Épp le akart szállni az ágyról, púpucsba bujni, hogy eloltsa, a mikor hirtelen nem lett szükség erre az óvatosságra.

Tiszán, viágosan láthatta annak a kéznek öt ujját, a mely az ágy aiól előbujt, felemelkedett, rásujtolt az égő gyufára és eloltotta azt.

Az agyunk sokszor nem fogja fel rögtön azt, a mit a szem-ink láttak. Első gondolata a látványhoz fűződött csupán. Ha egy lángban álló valamire tesszük a kezünket, megégethetjük. Hogy lehet ezt kikerülni. Az az egyén bizonyára megnyálazta az ujjait.

És csak ekkor, ezen következtetések után, jutott Henri Létangnak eszébe, hogy:

— Egy ember van az ágyam alatt.

És csak lassanként jutott e gondolatra:

Arra vár, hogy elaludjam, hogy megöljön és kirabojjon.

A mikor teljesen átértette, mérlegelte a gondolat szavait, Henri Létangnak nem támadt több gondolata. A szobában uralkodó nagy csönd betöltötte egész valóját és elnéjének borzalmasabb lakójává változott, mint az ágy alatt várakozó ember. Mintha hosszú álomból ébredt volna. Visszaemlékezett valamire, a miről már régen megfeledkezett.

— Igaz is, egészen megfeledkeztem arról, hogy egyszer meghalok.

És miután nyelt egyet, borzasztó utóíz érzett szájában, a mely mintha soha többé el nem lenne távolítható.

— Megölnék ma éjjel.

Mintha a torkában a saját holtiesének a szagát érezné. Nem bírta elviselni.

Néha lassan, mintha fejének mozgásával is gyanus neszt kelthetne, körüjárta tekintetét a szobában, a falakon, a butorokon. Egy szekrény volt ott, a melyet alig hogy felismert, egy asztal, fotelek, a melyeket meg is számolt — négy darab volt. A diványt észre sem vette. De egyik butor sem jött segítségére.

Öt percbe is beleért, míg magához tért. Uram, teremtem, miért is esett meg ez

Iskolai idény

Telefon 130.

Telefon 130.

beállításával felhívom szives figyelmét a m. t. vevőközönségnek, **harisnya, esőernyő női és gyermek kalap különlegességi üzletemre**, hol nagy választék áll a vevőközönség rendelkezésére szolid, szabott árak mellett.

Tisztelettel

Ujhelyi Róza

női kalap harisnya és ernyőkülönlegességi üzlete Nagyvárad, Rakóczi-ut. ::

A kassai pokolgép.

Junga Sebő százados a tettes.

A kassai pokolgépmerénylet napokon keresztül tartotta izgatottságban a társadalmat s foglalkoztatta a rendőri és katonai hatóságokat. Különösen a katonai nyomozás dolgozott nagy apparátussal, mert meg volt győződve arról, hogy Mátyássy százados olyan természetű bosszu áldozata, amely bosszu benne nem a katonatisztet, sem a férfit, hanem a bírót kereste.

Mivel katonai személyről van szó, a rendőrség nem folytathatja tovább a nyomozást, amelyet a maga részéről már tegnap befejezettek nyilvánított s az iratokat áttette a honvédfőparancsnoksághoz. Ott az ügy Hohenberger Antal tábornok hadbíró és Gyenes József őrnagy hadbíró kezébe került.

A rendőrség által közölt néhány adából az újságírók folytatták tegnap egész éjjel a nyomozást s azt sikerrel be is fejezték. A most kiderített igazság ez:

Az a bizonyos fiatalember, aki a csomagot föladta, a szünetében Nagykanizsán volt látogatásban atyjával együtt ennek mostohatestvérénél, aki honvédszázados. A neve Jungar Gábor. Mikor visszautaztak Budapestre, Junga százados mostohatestvérének egy csomagot adott át ezekkel a szavakkal:

— Ebben a ládában — mondotta — becses küldemény van. A postára kellene adni Budapesten. A borítékban van a pontosan kiállított postai szállítólevél. — Kérlek szépen, ne nézzétek meg a címzést, mert diszkrét ügyről van szó. A postára is bizalmas emberrel küld azzal a megbizással, hogy a csomagot ott bontsa ki a papirosból, a szállítólevelet is, de olvasatlanul adja át a hivatalnoknak, a vevényt pedig olvasatlanul egésze el. Nem akarom, hogy a címzettet tudják.

Igy is történt. Visszaérkezvén Budapestre a fiatalember atyja megbizásához híven magához vette a csomagot, amelyen a címet meg sem nézte és vitte a postára, ahol azonban váratlan akadályok merültek föl. A csomag tudniillik belül faburkolatu volt ugyan, de kívülről vászon- darabokba volt göngyölve. Almády postatiszt azt mondotta a gimnázistának, hogy a szállítmányt nem fogadhatja el, ha csak rá nem írja a szállítólevélre, hogy a csomagot az uton ér-

hető rongálódásért magára vállalja a felelősséget.

A fiu, hogy végére járjon a dolognak, fogta az elébe nyújtott tolszárát, kezébe vette a szállítólevelet és ráírta: a saját felelőségemre.

Ebben a pillanatban egészen véletlenül és akaratlanul rávetődött a tekintete a címre. Ott látta a címet: *Mátyássy Zoltán urnak Kassán.*

A gimnázistát külsőben Halasi Tibornak hívják, az édesatyja pedig Halasi Károly máv. hivatalnok, aki mostoha testvére a merénylő honvédszázadosnak. Tudósítónk ma lakásán és hivatalában több ízben kereste Halasi Károlyt, de nem tudta megtalálni. Valószínű, hogy Tibor fiával együtt elutazott Budapestről.

Junga Sebő századosról megtudtuk, hogy 47 éves, csak néhány év óta nős, 3 gyermeknek atyja, legkisebb gyermeke mástól éves.

Jungáné beteges asszony, ezért a százados, aki felesége révén jó módban él, a dalmát tengerparton villát vásárolt és Jungáné gyermekeivel leginkább ott tartózkodik.

Halasi mostohaatyja, Junga atyja szintén katonatiszt volt.

Hogy mi kirta rá a százados, hogy a merénylőre elszánja magát, az egyelőre még mélységes titok, amelyre azonban a most már helyes mederben folyó nyomozás bizonyára tökéletes világosságot fog vetni.

A merénylő százados természetesen ropant szigorú büntetés várja. Ügyében katonai esküdtszék fog itélkezni, még pedig a katonai büntetőrenyartás drákói szigora szerint a paragrafusok bünére föltétlenül a golyó általi halált rójják ki büntetésül, valószínű azonban, hogy mivel áldozata nem halt meg, büntetését a katonai főtörvényszék, illetőleg a király, életfogytiglani váragságra fogja kegyelmi uton átváltoztatni.

Késő éjjeli telefon tudósításunk jelenti, hogy Jungát Nagykanizsán letartóztatták. A százados tegnapelőtt érkezett Nagykanizsára, ahol felesége egy olasz származású, feltűnő szépségű nő, betegesen feküdt. A nagykanizsai parancsnokság Budapestről parancsot kapott, hogy Jungát tartóztassák le. A parancs vétele után Boér Gusztáv alezredes egy hadnagy kíséretében megjelent Junga lakásán. Jungát beteg felesége mellett találta az alezredes, aki mikor belépett, fáradt hangon mondta:

— Százados ur, ön le van tartóztatva.

Jungát és feleségét nem lepte meg az alezredes kijelentése. A százados azonnal felállott,

összeütötte sarkantyuit, tudomásul vette a letartóztatást, röviden elbucszott feleségétől és sapkát téve, kard nélkül haladt a kaszárnyába, ahol őrizet alá vették.

Hogy mi indította Jungát borzalmas cselekedetére, még titok. Evekkel ezelőtt Junga és Mátyássy együtt szolgáltak és akkor Mátyássy állítólag kerülgette Junga feleségét. Junga ezért állott volna most bosszút. Mátyássy ebben az ügyben a következőket mondotta:

— Asszony dologban nem nyilatkozom.

Nagy tüzek a megyében.

Leégett község.

Vidéki tudósítónk mindentől jelenti, hogy az elmúlt napokban, péntek éjszakán és tegnap, szombaton délelőtt nagy tüzek pusztítottak a megye több községében. Így Biharudvariban péntek éjszaka, *Geiringer* Károly tanyáján 2500 kereszt, asztagba hordott gabona égett porrá.

Ugyancsak a biharudvari határban egy pince égett el, telve értékes holmikkal.

Nagyszalontán egy istálló, több kazal és asztag lett a pusztító elem mártaléka.

Nagyszabású tüzet jelent szalárdi tudósítónk, mely szerint *Sitervölgy* község lángok mártaléka lett. Leégett csaknem az egész falu. A tüzekről részletes tudósításunk a következő:

Elégett termés.

Pénteken éjszaka nagy tűz pusztított a biharudvari határban. Mint tudósítónk írja *Geiringer* Károly biharudvari bérlő tanyáján hatalmas asztagba volt egybehordva az idei termés, mintegy 2500 kereszt.

Másnap reggel kezdtek volna a csépléshez az emberek s már előző este, azaz pénteken ki is mentek a munka színhelyéhez s az asztag közelében lefeküdtek, hogy kora reggel munkához lássanak.

Éjszaka ugy 12 óra tájban arra ébredtek a munkások, hogy ég az asztag. A kiszáradt termés óriási lánggal égett s oltásra még csak gondolni sem lehetett már csak azért sem, mert a falu egy mértföldnyire volt a tüztől s viz sem volt sehol a közelben. Így tetlenül kellett végig nézoi a borzasztó pusztulást. A kár meghaladja a 30—40 ezer koronát, ami azonban

vele? Miért van ő most Zürichben? Lehetett volna akármelyik városban, Baselben, Genfben, Schaffhausenban, a hol nem fenyegetné veszély. Ostoba az élet. Miért van most ebben a szobában? Lehetett volna a mellette levőben is! És miért nem nézett lefekvés előtt az ágy alá? Számár voltam — gondolta.

Fog védekezni, a hogy tud. De hirtelenben egyéb védelmi eszközt, mint szomorú gondolatait, nem talált.

Hisz semmi rosszat sem követtem el, — szeretett volna felkiáltani — mert a halál fogalma számunkra a büntetés fogalmával egyenlő.

Nem, semmi rosszat sem tett. Ártatlan. Átérezte ártatlanságának egész nagyságát, egész mélységét. És igen jó ember volt mindig. Olyan jó volt, hogy semmi rosszat sem kívánt annak az embernek, a ki az ágy alatt elrejtve gonoszlat forral ellene. Pedig haragudhatnék rá. De hisz ez az ember nem is ismeri. Szerette volna odakiáltani:

— Én vagyok Henri Létang, a kit meg akar ölni. Őa téved, ha ilyen embereket szoktak megölni.

Képesnek érezte magát arra, hogy barátjává váljék. Pénzszükségéből lépnek rendszerint a bűn útjára. Henri Létangnak volt pénze. Eszébe jutott, hogy így szólhatna ehhez az emberhez:

— Figyeljen ide. Tudom, hogy az ágyam alatt van. Ne bántson és én odaadom minden vagyonomat. Még többet is adok. Maga nem tudja, hogy én ki vagyok és mire vagyok képes. Ha mindaz, a mi nálam van, nem volna elégséges, igéretet teszek, hogy Párisba való visszaérkezésem után akkora összeget juttatok címére, a melyet meg fog állapítani.

Szegény ágy alatt fekvő ember tel Henri Létang nem mert rá haragudni, féltén, hogy felébred ez által az ő haragja is. Hálás is volt iránta, hogy oly nesztelenül feküdt ott és hogy figyelmét is oly csendes mozdulattal, mint a gyufa eloltása vonta magára.

De olyasvalami történt nemsokára, a mit eseménynek lehetne nevezni. Ennyire jutott tépelődéseiben Henri Létang, a midőn, mikor legkevésbé számított rá, hirtelen, őszinte, jóleső öröm fogta el egész valóját. Megragadta az öröm a nyakánál fogva, behatolt a szájába, érezte is az ízét, tele lett vele. Nem is tudta, hogyan jött az egész. Majd hogy el nem kiáltotta magát.

Istenem, megmenekültem!

Megadta mindennek a maga idejét, hogy a sike, biztos legyen. Meghatározta a részleteket, hogy hova lép és hogy balkezevel a réz-ágy gömbjét fogja meg. Minden rendben volt, semmitől sem kell tartani. Szóval: Henri Létang

felemelkedett fekvőhelyén és azokat az embereket utánozta, a kik ha egyedül vannak, hangosan beszélnek. Csak magának beszél ugyan, de hangosan, hogy mindazok, a kik a szobában el vannak rejtve, meghallhassák:

— Ostoba vagyok. Azt hiszem, az ajtón felejtettem a kulcsot.

Fekelt. Senki sem ragadta torkon. A másik örült bizonyára, hogy megszabadul attól a veszélytől, hogy valaki bejön és megakadályozza terve keresztülvételében.

Henri Létang nem sietett, nehogy magára vonja a figyelmet. Az ajtóhoz ment. Kinyitotta. Istenem, hisz tényleg a kulcsról van szó. Hogy kiáltott, milyen erős volt a hangja.

— Segítség! Gyilkos! Siessenek. Gyorsan! Tizen lehettek már körülöttem és ő még mindig ordított.

Az ágy alatt megtalálták a gazembert. Ugy kellett kihuzni onnét, mert nem volt szándékában üldözőinek megkönnyíteni a dolgot. Mikor felállt, sápadt volt, de ragyogtak a szemei. Senki sem ismerte. A rendőrök bilincsré verték. Régen elvitték már a börtönbe. Az egybevegyült népség még mindig remegett.

Értesítés.

Van szerencsénk értesíteni szives pártfogóinkat, hogy szeptember hó elsejétől angol uri szabó üzletünket Szent János-utca 1. sz. a. megnyitjuk

Szives pártfogást kérünk

Kiss és Társa

angol uriszabók Nagyváradon.

meg fog térülni, mert az elégett termés biztosítva volt. A tűz oka ismeretlen.

Leégett pince.

Ugyancsak Biharudvariban egy másik tűzről is kaptunk értesítést.

Szintén pénteken éjszaka kigyulladt Kiss Gyula odaváló szőlőbirtokos pincéje elégett a benne felhalmozott borászati és szüretelési eszközökkel együtt, valamint a pince mellett elhelyezett nagymennyiségű szőlőkaró.

A kár nagyon jelentékeny. Oltani szintén nem igen lehetett, mert a szőlő is messze fekszik a községtől.

Tűz Homorogon.

Tegnap hajnalban nagy tűzilárma verte fel Homorog községet. Bondics Pál gazda istállója gyulladt ki s csak nagynehezen lehetett megmenteni a benne levő állatokat. A tűz átcsapott a szérüskertbe, hol több szalmakazal és két kisebb asztal gabona hamvadt el. Szorgalmas munka lehetővé tette a tűz lokalizálását. A tűz oka még ismeretlen, de valószínű, hogy gondatlanságból keletkezett. A kár 1000 korona.

Sitervölgy leégett.

Óriási tűz pusztított tegnap Sitervölgy községben, hol az egész falu lángba borult s néhány ház kivételével porrá égett. Tegnapelőtt Keresi Lőrinc sitervölgyi bírónak valaki felgyújtotta a szérüskertjét, hol 4 kazal száma égett el. A tüzet nagynehezen sikerült eloltani. Másnap, azaz tegnap délelőtt 10 órakor ismét tűz ütött ki a faluban s csakhamar úgy elharapózott a pusztító elem, hogy déli 12 órára már 6 ház hamvadt el. Az oltás igen nehezen ment, mert a dombon lévő faluban csupán 2 kut van s azokban is a nagy szárazság miatt alig volt víz. Így tehát a veres kakas egyik házról a másikra szállott s délután 2 órakor már egész sor ház pusztult el. Mőler, oda való földbirtokos, aradi képviselő lovait a tüzoltáshoz rendelte összes cselédségével egyetemben, de így is alig lehetett pár házat megmenteni.

A lakosság, mely amugy is földhöz ragadt szegény emberekből áll, kétségbe van esve, mert nemcsak házuk égett le, hanem idejükké is a lángok martalékává lettek s így földönfutó koldus lett a fél falu népe.

Az odaváló jegyző a tűz kiütése idejében Szalárdon volt s így a fejtellenül maradt falu nem tudta csirájában elfojtani a tüzet, mely a falu végén levő utolsó házban keletkezett. A lakosság azt hiszi, hogy gyújtogatás eredménye a borzasztó pusztulás.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjenek.

* **A tüdői vasutak ügye.** Már a múlt évben augusztusban sokan hitték Nagyváradon, hogy most villamoson fognak kijárni a fürdőkhöz. Az engedményesek mindent elkövettek, hogy ezt a reményt megvalósítsák, azonban oly sok akadályt gördítettek munkájuk elé, hogy a vasut megépítése jövőre maradt. Legnagyobb akadály volt, hogy a két illetékes törvényhatóság

nem mérlegelte kellőleg az ügy nagy fontosságát és nem adta meg azt az anyagi támogatást, amit remélni lehetett tőlük és amit más törvényhatóság hasonló körülmények között ezer örömmel adott volna meg. Az engedményesek végre is megunva a sok akadály leküzdését, egy huzással megsemmisítették eddigi számításait és külföldi pénzintézetekkel lépett összeköttetésbe, még pedig igen szép eredménnyel. Az engedményesek Reichl Henrik mérnök közbenjárása folytán az építéshez szükséges pénz háromnegyed részét megkapták. Jelenleg tehát a különböző szerződések elkészítése van csupán a vasut megvalósítása útjában. Ezek közül egy szerződés tegnap leérkezett a minisztertől. A miniszter ugyanis az áramszolgáltatás tárgyában kötött szerződést jóváhagyta és erről tegnap értesítette a várost.

* **A tűzoltóság ujjászervezése.** A nagyváradai tűzoltók oly hiányos felszerelésekkel vannak ellátva, hogy a mai Nagyvárad tűzbiztonsági kívánalmainak egyáltalán nem felelnek meg és egy esetleges palota tűznél tűzoltóságunk teljes fiaskót vallana. A meglévő valamirevaló felszerelések is nem a városi tűzoltóságunk képezik tulajdonukat, hanem az önkénteseknek. A városi tűzoltók még mindig a harminc év előtti Nagyvárad védelmére vannak ellátva szerekkel, abban az időben pedig még két emeletes épület sem volt Nagyváradon. Tehát egy magasabb építkezéskor építenek tudnának tenni tűzoltóink, mint a magyarországiak. De semmire sem tudnak menni pince-tűznél sem. Mentésnél meg épen nem. Most, hogy a tűzoltóság fontos hivatását végre a város is belátta és a főparancsnoki állást rendeztesítette, megkezdődik a tűzoltóság teljes átalakítása is. Az új főparancsnok a parancsnokság átvétele után meggyőződött róla, hogy a jelenlegi körülmények között a város nincs kellőleg biztosítva a tűzoltóság részéről. Első sorban is kevés a létszám. Másodszor a felszerelések silányak és hiányosak. Az új főparancsnok legközelebb javaslatot fog tenni a városhoz egy teljesen új és modern szerkocsi beszerzése iránt. Az új szerkocsi automobilból áll, mely hatalmas alkotmány és a tűzoltásnál, valamint a mentésnél szükséges összes felszerelésekkel el van látva. Ez a kocsi mindenesetre pótolná az összes hiányokat, csak egy baja van, amit a város azonnal fel fog fedezni, hogy tudniillik drága. Az automobil szerkocsi 40000 koronába kerül. Ennyit pedig aligha fog áldozni a város, pedig ez föltétlenül szükséges. A főparancsnok már több gyárral lépett összeköttetésbe, hogy a felszereléseket jutányosan szerezhesse be a város. A tűzoltóság ujjászervezésére vonatkozó főparancsnoki javaslat legközelebb fog a városi tanács elé kerülni.

* **A szegedi nagygyűlés.** Ma kezdődik Szegeden a IX. katolikus nagygyűlés, melynek nagy arányai, fényes sikere az eddigiektől is előrelátható. Nagyváradról is számosan vesznek részt a nagygyűlésen; egy részük tegnap utazott el más részük ma utazik. A kongresszus ma délelőtt 9 órakor kezdődik a szegedi

belvárosi templomban ünnepélyes Veni Sanctéval, melyet dr. Csernoch János csanádi püspök tart. Délután 4 órakor lesz az első (megnyitó) nyilvános ülés az ujszegedi óriási sátorházban. Csernoch püspök és dr. Lázár György polgármester üdvözlök a kongresszust, majd Zichy János gróf megnyitó beszédje következik, végül megalakítják a nagygyűlést és a szakosztályokat. A megnyitó ülés után lesz az eukarisztikus körmenet, melyet dr. Várossy Gyula kalocsai érsek vezet a belvárosi templomhoz. Ugyancsak ma délelőtt 11 órakor lesz a Népszövetség ülése saját programja szerint. Holnap, hétfőn a szakosztályok üléseznek, este lesz a második nyilvános ülés, melyen Prohászka püspök és Nagy Emil beszélnek.

* **Andrássy Gyula balesete.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter tegnap séta közben oly súlyosan sértette meg a lábát, hogy orvosai tanácsára pár napig ágyban kell maradnia. A belügyminiszter balesete miatt nem is jelenhetik meg az orvos kongresszuson.

* **Rulikovszky Kázmér emléke.** Szépszámu, nagybárá hölgyközönség részvétele mellett tartatott meg a gyászistentisztelet Rulikovszky Kázmér lengyel születésű orosz zászlócsászádos emlékére tegnap d. e. 9 órakor a Szent László-templomban. A templom hajójában volt felállítva a diszes ravatal. A koporsót szebbnél szebb koszorúk borították, melyeket gyöngéd női kezek fontak a vértanu halálának 60. évfordulójára. A gyászistentiszteletet Hágen Ferenc hittanár tartotta. Ott voltak: Szokoly Tamás orsz. képviselő, Lukács Géza, ny. ezredes, Keller József, Diósy Ferenc, Kiss Dávid, Katona Mihály, Mokry János, Máthé András, ifj. Márkus János, Nagy Árpád, Nagy Elemér, Fodor Kálmán, Jerzsák Árpád, Konvicska Ferenc, Marossy Károly, Buday Károly, Horváth István, Teleszky János, Skrabá Jenő, Lukács István, Tomori János, Zana Ágoston, Zana Vilmos. A függetlenségi és 48-as párt és körből többen és az öreg honvédek küldöttsége. Isteniisztelet végeztével Szokoly Tamás orsz. képviselő vezetésével Mokry János, Katona Mihály és Zana Ágoston a vértanu sírjához mentek és megkoszorúzták azt.

* **Egy fiatal jogász halála.** Mint részvétellel értesülünk a nagyváradai jogász ifjúság egyik rokonszenves tagja bekásósi Szemess László jogszigorló, megyei közig. gyakornok péntek este 5 órakor meghalt. A szép reményekkel kecsegtető fiatalember pár héttel ezelőtt meghült s akkor vakbélgyulladását kapott. Betegségével a biharmegyei közpórházba szállították, ahol megoperálták, az operáció sikerült is, azonban néhány nap múlva betegsége ismét kiújult s halálba döntötte Szemest. Az elhunytat hozzátartozóin kívül bánatos menyasszonya, Kollarszky Ilona gyászolja. Az elhunytat tegnap szállították Nagyváradról Nagyszalontára, ahol ma d. u. 4 órakor helyezik örök nyugalomra.

* **Lefejezte a vonat.** Tegnap reggel fél 5 óra tájban telefonon jelentették, hogy a budapesti vonalon a 48. számú órháznál egy lefejezett ember hullája fekszik. A helyszínre ki-

Gyászkalapokat
a legegánsabb kivitelben kap-

hatók és legrövidebb idő alatt
modell szerint
k é s z ü l n e k

Berger Paula n. i. kalap termében.
Nagyvárad, Bémer-tér.
Molnár cukrász mellett.

ment *Kemény Ignác* tb. alkapitány és *Dienes* nyomozó ellenőr megállapították, hogy a hullát *Tóth Mihály* püspöki szül. 27 éves napszámosé, aki öngyilkosságot követett el, szándékosan fekdűvén a vasúti síne. Az elgázolást az éjjel után érkező vonatok valamelyike követhette el, amennyiben a 48. számú őrház 6 óra 1 órakor a pályatestet megvizsgálva, ott még semmit sem talált. A nyomozás megállapította azt is, hogy *Tóth Mihály* az éj folyamán B. püspökiben a korcsmában mulatott, ahol többek előtt hangoztatta, hogy 24 óra belül elpusztítja magát, ezen előadását azonban senki sem vette komolyan. A helyszíntre bizálati vizsgálóbíró-helyettes *Irányi János* s a hullát a megejtett vizsgálat után a hullaházba szállították. *Tóth Mihály* öngyilkosságának oka egy február havi verekedésre vezethető vissza, amely alkalommal egy *Rhédey-kerti* vendéglőben *Kocsis Lajos* 7-es huszár az elhalt *Tóth Mihály*nak bal könyökét levágta *Tóth Mihály* a sérelmezés után a biharmegyei közpórházban volt 4—5 hónapig, ahol bal karját meg is operálták, azonban ennek dacára bal karjára teljesen nyomorék lett. S így mint nyomorék ember semmiféle foglalkozást nem tudott szerezni, valószínűleg e letti elkeseredésében követte el az öngyilkosságot.

* **A legényegylet a katolikus nagygyűlésen.** A szegedi IX. katolikus nagygyűlésen mint irtuk, a nagyváradi katolikus legényegylet küldöttségileg vesz részt. Diszszászólójával vonul a küldöttség az országos ünnepre vasárnap reggel, amikor is 5 órakor előbb szent misét hallgatnak a küldöttség tagjai a székesegyházban s onnan indulnak a 6 órai szegedi vonathoz. Az egylet igazgatója és karmestere hat egyleti taggal képviseli a nagyváradi katolikus legényegyletet a IX. katolikus nagygyűlésnek különösen a legényegyleteket érdeklő eseményénél. Nevezetesen az aug. 30-án a szegedi kath. közben tartandó legényegyleti elnökök értekezletén és 31-én este fél 9 órakor ugyanott alakuló szegedi kath. legényegylet ünnepélyén. A küldöttség a szerdán délelőtti vonattal érkezik vissza Nagyváradra.

* **Az ipartestület ülése.** A nagyváradi ipartestület előjárósága rendes havi előjárói ülését folyó hó 26-ik napján d. u. 5 órakor tartotta meg az ipartestület helyiségében. *Bertsey György* elnök, a teljes számban megjelent előjárói tagokat üdvözlővén, az ülést megnyitja. Olvastatott a folyó év június hó 17-én tartott rendes előjárói ülés jegyzőkönyve. Tudomásul vétetett. Olvastatott az elnöki jelentés, melyben tudatja, hogy hat heti szabadságáról hazaé kezdett és a testületi ügyek vezetését átvette s ez alkalommal az előjáróknak, de különösen *Andriška Károlynak* aki az egész tevékenységét ügyeinek hivatalos elintézésének áldozta, hálás köszönetét fejezi ki. Kéri, hogy hatalmazza fel az előjáróságot az elnökséget arra, hogy a gyárilag sok munkással dolgozó nagy iparosokat szólítsa fel arra, hogy a tagsági díjak csekély voltát a testület által teljesített hatósági teendők arányában önként magasabbra emeljék fel s ha ezt nem tennék meg a testület az úgy sem köteles munkálatokat szüntesse be. Az elnöki jelentés egész terjedelmében elfogadtatott és a felhatalmazás az elnökségnek megadatott. Olvastatott a Kereskedelemügyi miniszternek az ipartestület portómentessége tárgyában kiadott rendelete. Tudomásul vétetett. Olvastatott a szegedi ipartestület felhívása

Bakay Nándornak felállítandó síremlék tárgyában. A kegyeletes célra 50 K egyhangúlag megszavaztatott. Az Aradon tartott szabó kongresszusra kiküldött két tag u. költségre 50 K megszavaztatott. Ö. v. Nagy Lajosné és *Circa Jánosné* segély iránti kérvénye érdemi leg elintéztetett. Több kérvény és apró ügyek elintézése után elnök az ülést berekesztette.

* **A leánykereskedők az ügyészségen.** Tegnap számunkban részletesen megírtuk annak a leánykereskedő bandának leplezését, mely az egész ország rendőrhatalóságainak figyelmét magára vonta. A rendőrség Nagyváradon befejezte a nyomozást és mivel itt egyáltalán semmiféle büntényt nem tudtak rájuk bizonyítani, átkísérték őket a kir. ügyészségre, ahonnan a kolozsvári ügyészségre kísérik, mivel a befejezett nyomozás szerint a három leány megvételét Kolozsvárról követték el. A három leányt tolonc uton szállították el Nagyváradról.

* **Ahova nem megy orvos.** Szalárd községben már 2 szer hirdettek pályázatot körorvosi állásra, azonban érthetetlen okból pályázó nem akadt. A tegnap megtartott gyűlésen is kénytelenek voltak belátoi a szalárdiak, hogy hiába volt az állás kihirdetése, jelentkező reá nem akadt. Nagy baj ez rájuk nézve, mert a járásorvoson kívül nincs más orvos az egész vidéken s ez is betegeskedése miatt nem képes eleget tenni a követeléseknek. Így elhatározták a szalárdiak, hogy egy segédorvost fognak kérni, mert így tarthatatlanok az állapotok.

* **Miért szökött meg?** Vidékről írja egyik olvasónk:

Az egyik községben a csendőrök egy 14—15 éves csavargó koldust fogtak el. Nem tudta igazolni magát, elvitték a laktanyára.

Az őrsparancsnok kihallgatta:

— Hová akartál menni, fiam?

— Nem tudom. Megszöktem a gazdától, Vég Józsi parasztgazdától.

— Miért?

— Nem bírtam a kosztot.

— Na mán! Vajjon miért nem bírtad?

— Három hónappal ezelőtt megdöglött a disznó, beszótták s nekem kellett az egészet megennem.

— Hát nem volt jó?

— Elég jó volt De aztán megdöglött a bornyu is. Azt is beszótták. Megettem az egészet.

— Tán beteg lettél tőle?

— Nem én. De aztán a napokban megbetegedtem a gazdám 82 esztendőös öreganyja. Megijedtem nagyon. Hátha meghal és aztán beszózzák... Ezért szöktem el.

* **Szerencsétlenül járt hordár.** Tegnap délután 4 óra tájban *Májer László* 23. sz. vasúti hordár kocscitolás közben két waggon ütközője közé került, amelyek a mellét összeroppantották. Súlyosan sérült embert a biharmegyei közpórházba akarták szállítani, azonban utközben kiszenvedett. A helyszíni vizsgálat megejtésére a rendőrhatalóság részéről *Czeplédy István* tb. rendőrbiztos küldetett ki. A szerencsétlenséget valószínűleg gondatlanság okozta, amennyiben a hordár rendszerint nem köteles kocscit kapcsolni s a vasúti alkalmazottak mégis elnézték, hogy a kapcsolásnál segédkeznek. A megejtendő vizsgálat fogja kideríteni, gondatlanság forog-e felett, s ha igen, hogy az kit terhel.

* **Elveszett 3 héttel ezelőtt a fácánosba egy fényképező gép objektive (lencse).** A becsületes megtaláló *Lőrinczy Rezső* vármegyei hivatalnoknál megyeháza, illő jutalomba részesül.

* **Tanítójelöltek figyelmébe!** A nagyváradi kir. róm. kath. tanítóképző intézet négy évfolyamáról a következő tudnivalókat közli az igazgatóság. Szept. 2-án délelőtt 8—12-ig lesznek a javítóvizsgálatok; délután az I. évfolyamra fölveendők zenei hallásának megvizsgálása. A beiratások 3. és 4-én lesznek, 5-én *Veni Sancte*, 6-án pedig megkezdődnek a rendes előadások. Az I. évfolyamra iratkozók a következő okmányokat tartoznak bemutatni: keresztlevelüket, a középiskola IV. osztályáról szóló bizonyítványt, orvosi és újraoltási bizonyítványt. Könyvjegyzéket a beiratás alkalmával kap minden növendék, s az azon jegyzett könyveket tartozik egy héten belül felmutatni az osztályfőnök előtt.

* **Minta iskola.** A nagyváradi kir. róm. kath. tanítóképzővel kapcsolatban az új iskolai évfolyamán új elemi fiú iskola nyílik meg. Az új népiskola a tanítóképző gyakorló iskolájával szolgál s mind a 6 osztálya egyszerre nyílik meg szeptember havában. A beiratás 3-án és 4-én délelőtt 8—12-ig történik *Csengery-utca* 2. szám alatt. Az I. osztályba iratkozó növendéknél szükséges az illető keresztelési jegye, a többi osztályoknál iskolai bizonyítványa. Az új gyakorló iskola 6 osztályba összesen 40, egészséges és ép testű gyermek iratható be. Az iskolában használandó könyvekről a beiratkozásnál kapnak jegyzéket az érdekeltek.

* **Koszt és szállásadók figyelmébe!** Azon koszt és szállásadók, kik tanítójelölteket hajlandók elfogadni, jelentsék szándékukat a tanítóképző igazgatóságánál *Csengery-utca* 2. szám alatt. Ugy az illető háziakra, mint, a jelöltekre nézve kívánatos, hogy a szállásra vagy teljes ellátásra elfogadott külföldi szobában nyerjen elhelyezést s általában zavartalanul végezhesse teendőit. Az illető koszt és szállásadókkal az iskolai év elején közli az igazgatóság a jelöltek u. ján nyomtatványban az intézet fegyelmi szabályait tudomásulvétel és mihez tartás végett.

Zongora-iskola.

Szalay Stefánia, államilag képesített okleveles zenetanár Nagyváradon 1909. szeptember hóban zongora-iskolát — akadémiai előkészítő tanfolyamot — nyit, ahol teljesen az orsz. m. kir. zeneakadémia módszere szerint kezdettől a legfelsőbb kiképzésig tanít.

Tanfolyam azonos az orsz. zeneakadémiáéval. Tudakozódní s beiratkozni lehet augusztus 28-ától szeptember 8-ig (*Uri-utca* 31. sz. alatt). Később jelentkezők csak azon esetben vehetők fel, ha ezen határrnapig a növendékek létszáma a huszonegyet meg nem haladja.

Prospektus a helybeli hangjegyzüzetekben díjmentesen kapható.

x **ISKOLAI BEIRATÁSOK** megkezdődtek, mely alkalomból ajánljuk gyermek cipők, kalapok és feherneműek beszerzésére **REICHARD** áruhaza céget Fő-utcán.

x **Telefon 897.** Az őszi idény közeledtével van szerencsénk a n. é. vevőközönség

Zárdába menő leánykák részére **iskolakötények**, **harrisnyák**, **keztük**, **reggeli és sárcipők**, **esőernyők**, **fiókos tükrök**, **evőeszközök**, **mosdótálak**, **haj-, ruha- és fogkefék**, **ugyszintén fésük**, **szappanok** és **iskolatáskák**, **könyvszijak**, **toktartók** legjutányosabban szerezhetők be

Friss és Társánál

Rákóczi-ut.

Telefon 130.

Telefon 130.

b. figyelmét felhívni ujonnan berendezett és megnagyobbított üzetünkre, melyben berlini és párisi divat tudósítások alapján úgy a női felöltőknél, mint a szövet és fehérmű osztályánál a legzebb és legfinomabb áruk vannak raktáron. Mérték után megrendeléseket jutányosan eszközölünk. Tisztelettel Klein Géza és Ödön Nagyvárad Rákóczi-ut 2

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: Kis herceg. (Dósi Nási bucsuja.)

Batizfalvi Elza bucsuja. A bucsuztatások sora a primadonnákra került; ez volt látható tegnap már a nézőtér külsején. A csaknem egészen telt ház szinte sokoldalú látvány volt már. A közönség folytonos lelkes ünneplése, az ujjazások, kihívások, virágok pedig valami fényes sikerű teli estere emlékeztettek. Annyi tény, hogy Batizfalvi Elza ezt a tüntető ünneplést teljesen megérdemelte. Temperamentuma, ötletessége, alakító képessége a vérbeli színésznő igazi tehetségére vallanak. Operett-primadonna a javából; sőt mikor idegen szerepkörben próbálkozott, ez is sikerült. Sok élvezetes estét köszönhet neki a közönség, mely egészen a tegnapiuc u estig nem akarta hinni, hogy Batizfalvi Elza csakugyan távozni fog. Mikor aztán kétségtelen lett, hogy temperamentumos, sikkes kis primadonna válik, a közönség legalább a bucsuzást igyekezett ünnepiessé tenni. Amint Batizfalvi Elza a színpadra lépett, a páholyokból és a földszintről virágosó köszöntötte. Énekszámait, táncait megújrázták, minden jelenetét megtapsolták. Az I. felvonás után következett az igazi ováció. A lámpák elé hívott művésznőre virágosó hullott, ezüstkoszorúk, virágcokrok özönét kapta, közben pedig a tüntető tapsvihár szüneti nem akart. Azt hisszük, ez a bucsu nem annyira a végleg távozonak, mint inkább viszontlátásra szól.

A »Csókon szerzett vőlegény« volt műsoron; s hogy a pályatársak a bucsuzónak utolsó felléptét; minél sikeresebbé kívánták tenni, az csak magától értetődik.

A bérletek.

Odafönn a színházi irodában már nem törődnek a nyárral. Régen elfelejtették, a színtörést, a kánikulai csöndet, a nyári bohóckodásokat. Minden kéz már az új szezon felépítésén dolgozik. Erdélyi Miklós új, nagy társulataival új és nagy szezont akar produkálni. Színezek és szindarabok — mind helyükön vannak már, hogy a szeptemberi megnyitást előkészítsék. Az új gárda tagjai távol Nagyváradtól tanulják már az első fellépések és az első premierek szerepeit.

Megírtuk már, hogy augusztus 30-tól kezdve szeptember 25-ig tart a szünet. Ma este bezáruznak a színház kapui szeptember 25-én a Baba előadásával újból meg fognak nyílni. A Baba új díszletét már készen állanak a színházi festő-teremben. A négy első napon az új színésznők és színészek mutatkoznak be a Liliom premierjével kezdetét veszi a nagybérlet.

A bérleti hirdetés a napokban meg fog jelenni. Ezuttal némi eltérés lesz a bérlet terén a tavalyihoz képest. Az idén ugyanis a nagybérlet 210 előadásból fog állni. Minden bérlet 70—70 előadást kap A) B) és C) beosztás szerint.

A bérletnyitás szeptember 9., 10., 11-ik napján a régi bérlők válthatják ki helyüket. Szeptember 12-én és 13-án pedig az új bérlők jelentkezhetnek. A régi bérlők jogait szeptember 11-én túl már nem respektálják. A bérletért mindig az igazgatói irodában kell jelentkezni. A kisbérletet jövőre szintén megnyitják 30 vasárnapi előadásra.

IRODALOM.

☒ **Élet.** A katolikus családok kitérően szerkesztett szépirodalmi és kritikai hetilapja, az »Élet« 35. száma a következő tartalommal jelent meg: Szegedi kath. nagygyűlés. Andor József. Ha látok nyomorultat. Endrődi Sándor. Regény hősnő. Krudy Gyula. Modern szobrok. Sztrakoniczky Károly. Mikor az ég beborul. Gy. Szabó István. Gyigyoka. (Regény.) Zsoldos László. Virágrege. (M. G. Saphir.) Ford: Zoltán Vimos. Trentsinből Pekingbe. Faltay Lucyen. A tegnap és ma. Szemere György. A császár látomása. Lagerlöf Zelma. Ford: dr. Bittenbinder Miklós. A gépek esztétikájáról. Ilj. báró Szentkereszty Zsigmond. A keresztíu. Kanizsay Ferenc. Kultúra. Élet.

TANÜGY.

Az iskolaszék ülése

A községi iskolaszék tagjait a városház bizottsági termében f. hó 30-án, hétfőn d. u. 4 órakor tartandó választó és rendes havi gyűlésére tisztelettel azzal hívom meg, hogy a gyűlés a jelenlevők számára való tekintet nélkül meg fog tartott.

Nagyvárad, 1909. aug. 26.

Dr. Adorján Armin, isk. eln.

A gyűlés tárgyai:

1. Polgári fiiskolához rajztanár választása.
2. Községi iskolák 1909—10. évi költségvetése.
3. Polgári fiiskolai igazgató megbízása iránt javaslat a kir. tanfelügyelőséghez.

A Mensa akadémika érdekében.

Régi szükséglet lesz hivatva pótolni a nagyvárad kir. kath. jogakadémiával kapcsolatban föllátni sándékolt Mensa akadémika! Erre vonatkozólag a következő felhívás közlésére kéreztünk fel:

A nagyvárad kir. jogakadémia fennállásának 130. évébe lép. Megszámlálhatatlan azoknak a derék hazaiaknak a serege, a kik innen kerültek ki az életbe és hasznos szolgálatokat tettek a hazának. Akadémiánk ma is megfelel az elébe kitűzött feladatának. Ámde a megváltozott közgazdasági viszonyok annyira megnehezítették a mindennapi megélhetést, hogy emiatt akárhány tehetséges ifjú tanulmányainak folytatásában akadályozva van. Ugyanazért ma országosra az a kívánság nyilvánul, bár minden iskola mellett u. n. internátus állana fön, a melyben az ifjak kellő felügyelet mellett anyagi ellátásban is részesülnek. Ahol pedig ilyen internátus létesítése kivihetetlen, legalább egy u. n. diák-asztalt szerveznek, hogy a szegényebb sorsu ifjak olcsó pénzen élelmezést nyerhessenek és a betéví falat mindennapi súlyos gondjától megszabaduljanak. Ugyanezt akarja a nagyvárad kir. jogakadémia is Mensa Akadémiájával elérni. Eddig már sikerült ugyan 5013 kor. 86 fillér alaptőkét és 2740 kor. 24 fillér forgó tőkét összehoznunk, de hát ez még

mindég nagyon kevés arra, hogy e humánus intézet fennakadás nélkül való működése biztosítva legyen.

Ugyanazért erőnk elégtelensége tudatában kénytelenek vagyunk a mi kiválóan emberbaráti célunk megvalósítása érdekében áldozatkész társadalmunkhoz, a jogakadémia egykori tanítványaihoz is és a Mensa Akadémika szükségességétől és áldásos voltától áthatott minden emberbaráthoz fordulni, hogy kegyes adakozásukkal bennünket támogatni sziveskedjenek.

Az ország északi határszélén levő eperjesi ág. hitv. joglyceum a bámulatos olcsó élelmezés mellett 355 joghallgatót vonzott magához, kiknek egy hatodrésze egészen ingyenes kosztot kapott az ottani Almamaterétől.

Lehetetlen, hogy a mi Mensa Akadémiánk is rövid néhány év alatt annyira meg ne erősödjék, hogy hasonló kedvezményt lesz képes nyújtani az arra rászoruló érdemes ifjaknak, kik a haza javára fogják az akadémiánkra szerzendő tudományos készült-égek felajánlani.

A kegyes adományokat közvetlenül az akadémia igazgatóságához kérjük beküldeni, mely nemcsak a helybeli hírlapokban fogja nyugtatványozni, hanem az évi Almanachban is kimutatni.

Kelt Nagyváradon, 1909. aug. 25-én.

Hazafias üdvözléssel:

pilismaróti dr. Bozóky Alajos,
kir. tanácsos igazgató.

△ **Beiratások** az Ursolya zárdában levő róm. kath. tanítóképző, polgári és elemi leányiskolákban. A nagyvárad sz. Ursolya zárdában levő róm. kath. tanítóképző, polgári és elemi iskolákban a növendékek beiratása szeptember 1-én kezdődnek. És pedig: Az elemi I. osztályba oly gyermekek vétetnek fel, kik legkésőbb 1909. szeptemberben betöltik életük 6. évét. Polgári iskola I. osztályába oly lányok vétetnek fel, kik a IV. elemi osztályt sikeresen végezték el. A külső elemi VI. osztályából csak olyan tanulók léphetnek a polg. leányiskola III. osztályába, kik megfelelő tárgykülönbözeti vizsgát tesznek. Az elemi és polgári leányiskolákba a beiratás szeptember 1-től 7-ig, naponként d. e. 8-tól fél 12-ig és d. u. 3-5-ig történik. A tanítóképző I. osztályába 14. életévüket betöltött oly leánykák vétetnek fel, kik a polgári, vagy felsőbb leányiskola IV. osztályát sikerrel végezték el. A kik az I. évfolyamra akarnak felvételt 1. Keresztlevél, illetve születési bizonyítvány; 2. megfelelő iskolai bizonyítvány; 3. ujjraoltási és orvosi bizonyítvánnyal ellátva szeptember 1-én d. e. 8 órakor jelentkezzenek a zárdában az igazgatóságnál. Szeptember 2-án d. e. 8 órakor iratnak be a tanítóképző II., III. és IV. évfolyam növendékei. Ugyanazon nap d. u. 3 órakor javító, kiegészítő és felvételi vizsgálatok a tanítóképző összes osztályaiban. Szeptember 8-án d. e. 10 órakor ünnepélyes »Veni Sancte«, melyen az összes róm. kath. vallású növendékek kötelesek megjelenni. Szeptember 9-én rendes előadás.

Z E N E.

A zeneiskola 1909—1910. éve.

Azt hittük, hogy a nagyvárad Zenekedvelők Egyesülete által fenntartott zeneiskola az 1909—1910. évre nem fog életben maradni és átadja rendeltetésének célját egy Nagyvárad nivójának megfelelő modern városi zeneiskolának.

Meg is indult az iskola megvalósítása érdekében egy mozgalom, azonban sajnos Nagyvárad a mozgalom városa, ahol eredményt

csakis abban az ügyben produkálnak, amelyet nem előz meg mozgalom, például a csendőriskola. Ha a zeneiskolát is Glac Antal főispán vette volna a kezébe, ezóta már volna zeneiskolánk.

Erre vonatkozólag birjuk Glac Antal főispán ígéretét, így tehát ami késik, még nem mulik. Az idei iskolai év alatt azonban már nem lesz iskolánk, az tény. Ez évre még a jelenlegi Zeneiskola marad életben. Most az iskola elnöksége a beiratásokra vonatkozólag a következő értesítést közli.

A »Nagyváradai Zenekedvelők Egyesülete« által fenntartott s az ének-, valamint az összes fuvó-, vonó- és ütő-hangszer tanszakaszokra be rendezett nyilvános zeneiskolába az 1909-10. tanévre a beiratkozások Réz Mihály egyesületi igazgató irodájában (Városház II. emelet 23. ajtó) f. é. augusztus 31-től szept. 10-ig naponta d. e. 10-12-ig és d. u. 4-5 óráig eszközöltek. A zeneiskola minden egyes tanszakon előkészítő, I., II. és III. rendes, továbbá I., II. és III. kiművelési osztályból áll. Tandíjak a rendes osztályoknál: Ének, hegedű és gordonka előkészítő és első osztályban egész évre 40 kor., II. osztályban 50 kor., III. osztályban 60 kor.; — zongora és cimbalom tanszakon az előkészítő és I. osztályban évi 60 kor., a II. és III. osztályban 80 kor.; — tuvóhangszer előkészítő osztályban évi 50 kor., I-III. osztályban 60 kor.; — a kiművelési osztályoknál 20-20 koronával több, mint az illető tanszak rendes III-ik osztályánál. — Beiratási díj 4 kor. 30 fill. A tandíj 2 részletben fizetendő és pedig az első részlet a beiratási díjjal együtt a jelentkezés alkalmával, a második részlet febr. 1-én.

Nagyvárad, 1909. augusztus 27.

Mezey Mihály,
egyesületi elnök.

Magyar dalpályázat.

Svårdström Valborg asszony, az ismert svéd énekművész, kit a magyar közönség páratlan művészete révén annyira szívébe fogadott, 2000 koronát kitevő pályadíjakat tűzött ki magyar szövegű műdalokra. E hazafias tényével hálójának egy részét akarja leróni a magyar közönséggel szemben, azért a lelkes fogadtatásért, melyben őt attól a pillanattól fogva részesítette, midőn először hangzott el ajkáról a magyar dal. A négy legjobbnak ítélt dal, egyenként 400 koronás díjban részesül. A nyolc második díj 50-50 koronára rug. A 12 pályadíjazott dalt a művész, hangversenyekben állandóan énekelni fogja.

Pályázhat minden magyar zeneszerző legfeljebb három dallal, melyek jelíges levél kíséretében a »Harmonia« zeneműkiadó-vállalat, hangversenyrendező és első hazai zongoragyár részv. társ. igazgatóságának, illetve ifj. dr. Hubay Jenő vezető igazgatónak (Budapest, IV. Váci utca 20.) küldendők be. A dalok kiadási és tulajdonjoga a Harmoniára száll át, amely a pályadíjnyertes műveket, a bírálat megtörténte után, művészi köntösben nyilvánosságra fogja hozni. A bíráló bizottság elnöke: Mihalicz Ödön, tagjai: Hubay Jenő, Herzfeld Viktor, dr. Diósi Béla és Kern Aurél. A pályázat 1909. szeptember 20-án jár le.

Itt egyben feleltjük, hogy a Harmonia részv. társ. a nyár folyamán nagyarányú átalakuláson ment keresztül. A társaság részvénnyelképét tetemesen felemelte, zeneműkiadását nagy mértékben kibővítette, ugyanarra, hogy zeneműkiadói vetekedjen a külföld bármely hangjegyraktárával. Nagy súlyt fektet zeneműkiadói üzletére is és különösen a magyar zene fejlesztésének és a külföldön

való fokozottabb terjesztésének kíván uttörője lenni, mint a jelen pályázaton való részvétele is mutatja. Az ősszel indul utnak égisze alatt az »Edjtion Harmonia« c. zeneműtár, amely a klasszikus és modern zeneműirodalom legválogatottabb termékeit fogja felölelni. A klasszikus mesterek műveit a legkiválóbb magyar zeneművészek fogják jegyzetekkel ellátni.

A zeneműosztályon kívül, a zongora-osztály keretei is jelentősen kibővültek. Elismert kül- és belföldi zongora-gyárosok legkiválóbb gyártmányai (zongorák, pianinók, harmoniumok) nagy választékban állandóan raktáron tartanak. Örömmel konstatáljuk a vállalat fejlődésének eme nevezetes mozzanatát, annál is inkább, mert hiszen eddigi, több évtizedre terjedő ténykedésével a magyar zene-kultúra fejlesztésének munkájában ő is kivette a maga részét.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonátözsde határidői.

Budapest, augusztus 27.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre — — — —	13.97
Buza ápr. — — — —	11.80
Rozs okt. — — — —	10.29
Zab májusra — — — —	—
Zab októberre — — — —	7.78
Tengeri máj. 1909 — — — —	7.86
Tengeri jul. — — — —	8.05
Tengeri májusra 1910. — — — —	7.24

Értékdözsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény — — — —	634.—
Osztrák magyar államvasuti részvény — — — —	736.75
Leszámitoló bank — — — —	482.—
Rimamurányi — — — —	572.—
Osztrák-m. államvasuti részv. — — — —	697.50
Közuti vasút — — — —	552.—
Városi villamos vasút — — — —	205.—

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értékdözsde 1909. aug 27.	
Magyar arany járadék 4 száz. — — — —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz. — — — —	93.25
Magyar koronajáradék — — — —	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz. — — — —	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény — — — —	95.50
Osztrák járadék papirban — — — —	186.—
Osztrák járadék ezüstben — — — —	145.—
Osztrák járadék aranyban — — — —	97.25
Osztrák korona járadék — — — —	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek — — — —	116.50
Osztrák magyar bankrészvény — — — —	197.50
Magyar hitelbank-részvény — — — —	150.25
Osztrák hitelbank-részvény — — — —	730.—
Magyar hitelrészvény — — — —	748.—
London vista — — — —	631.50
Páris vista — — — —	689.50
20 frankos (Napoleonder) — — — —	19.02
Német birodalmi márka — — — —	117.56
20 márkás arany — — — —	23.51
Magyar nyereség sorsjegy kölesön — — — —	33.95
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön — — — —	90.40

Igazságszolgáltatás.

Hamis eskü.

A tegnapi törvényszéki tárgyaláson sikasztás miatt volt beidéztve, Mikó József, kit Bárdi Ágoston cipész jelentett fel. Mikó ugyanis

46 pár cipőt lepott el Bárditól s azokat sorba zálogba tette. A tárgyalás alatt kibékült a két fél s a feljelentő a tárgyaláson kijelentette, hogy visszavonja vádját, mert neki Mikó József társa volt s kimagyarázta tetteit előtte, mit ő szintén helyben hagyott. Vallomására Vattay József ügyész indítványára esküt is tett Bárdi Ágoston.

A tárgyalás során azonban világosan kiderült, hogy Bárdi vallomása nem felel meg a valóságnak, mint később ő maga is beismerte, meniségül hozva fel, hogy dr. Fenyő Sándor ügyvéd az ő védője tanácsára vallotta a fentieket, hogy felmentesse Mikót, kivel időközben rokonsági viszonyba került. Az ügyész vádat emelt Bárdi ellen hamis eskü vétsége miatt. A vádat 7 napi fogházat kapott. Előző Korn Lajos volt.

ÁVIRATOK.

A „Zeppelin III.“ utja.

Nürnberg, aug. 28. A »Z. III.« éjjel egy negyed három órakor felszállt és északkeleti irányban Bayreuth felé vette útját. Az időjárás száraz. Az új motort a felszállás előtt 1 óra hosszáig próbálták s teljesen kielégítő eredményt értek el vele. — Bayreuthból reggel 7 óra 30 perckor feladott távirat ezeket közli: A »Z. III.« léghajó most jelent meg a város felett. Dürr főmérnök a következő tartalmu lapot dobta ki a gondolából: 7 óra 30 perc Bayreuth felett. Az időjárás kedvező. A gondolában minden rendben van. Dürr »A léghajó még egy ideig Bayreuth felrtt lebegett, azután eltűnt a felhők között.

Berlin, aug. 28. A Zeppelin III. megérkezését ide nem várják este előtt. A léghajó most a déli órákban, alighanem átröpült a Fichten hegységen. A léghajó nehezen boldogul a széllal és nagy nehézségekkel kell megküzdenie.

Berlin, aug. 28. Zeppelin légnajóját baleset érte. A motor gyengén működik. A hajó egyik szárnya a földre zuhant s így a léghajó csak ingadozva tud haladni.

Dr. VUCKIČIĆ OFULA

NYILTTÉR.

HERKULES MOTOR VÁLLALAT
BUDAPEST V. VÁCI-ÚT 30.

ELISMERT, LEGHIRESEBB
CSÉPLŐKÉSZLETEK

TELJES JÓTÁLASSAL
ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELSŐRENDŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LŐERŐ ÓRÁNKINT
KB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Biró István

cipész mestsr

Nagyvárad, Nagyteleky-utca 38. sz.

Készít mérték után uri és női cipőket, kifogástalan szabásuakat. És **egy éves önkéntes uraknak** minden fegyvernemhez cipőt, csizmát előírás szerint legjutányo-abbban. —

Olcso arak!

Pontos munka!

Tavaszi fűződivat 1909-re

A m. tisztelt hölgyközönség b. figyelmébe ajánlom előnyösen ismert mellfűző üzletemet, hol a fűző **párisi és bécsi** modellek szerint készül. A legkényelmesebb, a legdivatosabb fűzők kizárólag csakis

IZSÁK LIDIA

üzletében rendelhetők meg.

Raktáron tartok fűzőket nagy választékban **3 koronától feljebb**. Fűzők alakítása és tisztítások olcsón és pontosan eszközölköttek. Szíves meghívásra személyesen jelenek meg. Nagybecsű pártfogását kérve maradtam

Izsák Lidia

párisi és bécsi mellfűző specialista üzlete

Nagy Sándor-utca 1. sz. a.

Szolid arak!

Külön próbaterelem!

Házbontásból kikerülő anyagok

a
Moskovits cipőgyárban
eladók.

Ertekezhetni e hó 24-ig a gyár irodában.

«MAGYAR TAKARÉKSZÖVETKEZET»

NAGYVÁRAD.

Fekete Sas Palota, a «Magyar Bank» helyiségében.

1909. július 1-én nyílik meg a harmadik évtársulat, mely három évig tart. A belépő tag hetenkint 20 fillért fizet be egy üzletrész után.

Az első és második évtársulatban 12.000 üzletrész van jegyezve.

A három év eltelle után a tag a befizetett tőkét és a részes nyereségrészt készpénzben megkapja.

A szövetség tagjai kezes nélkül kapnak kölcsönt.

Befizetett összegük negyötöd részét bármikor kivehetik.

ROPS

biztonsági gyorsfőző. Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik. — Szesz ki nem folyhat.

Szesz fogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási cikkek árúszító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, szíveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv. Társ.

BUDAPEST, V., Külső Váci-ut 74—52.

Helybeli elárúsító:

Tarsoly és Risztó.

Amerikai higienikus ágytolltisztító intézet

Dr. Silvermán és Társa

Nagyvárad, Alapi-utca 2.

Elismerőleg nyilatkoztak alant nevezett szakorvosok u. m.: dr. Baróthy Ákos városi tisztiorvos, dr. Fráter Imre biharmegyei közkórházi igazgató-orvos, dr. Fischer Imre izr. kórház-orvosa, dr. Mayer László városi tisztiorvos, stb. Képes 10 órai működése alatt 250 kgr. tisztított és sterilizált ágytollat szállítani. Az arak igen mérsékelték, amennyiben 34 fill. kilogrammjá.

Pénz.

Olcso

tőketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Hazak, szőlők, földbirtokok

örök árban való **adás-vételét** vagy **bérletét** a legsikeresebb eredménnyel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és financiroza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda

Nagyvárad, Mészáros-utca.

Telefon szám 424.

Halló! Kérem a 882. számot! t. i.

Frenkel Ignác

asztalos

Kert-utca 16. szám alatti butorraktárát, hol minden szoba- és konyha-butor raktáron van. Vesz és elad kevésbé használt butorokat. Butor tisztítást és szakszerű javításokat a legolcsóbban végez. Butor-zükségletünk beszerzése előtt saját érdekünkben ne mulasszuk el a fenti céget felkeresni.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

S a izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Az új memű izzólámpa különlegességek, fényképes-izzólámpák, ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat

megtakarításra ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motortokat

1. társától 12 társáig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb arak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

SZABÓ JÁNOS

uri divat szabó és egyenruha készítőnél
a legdivatosabb szövetek dus választékban vannak fõhalmazva.

Modern szabás. Izléses munka.

Fõ utca, (Gerliczy-palota.)

Tanuló felvétetik.

Biró László

férfi és nõi divat szabó.

Párizs-utca 2. sz. Saját ház.

A nagyváradi tisztviselõ fogyasztási szövetkezete
szabója.

Telefon 832.

Telefon 832

Ertesítés.

Tisztelettel értesitem szives pártfogói-
mat, hogy lakásomat Szaniszló-utca 46.
sz. alól Keskeny-utca 9. saját házamba
helyeztem át

Kiváló tisztelettel

Kiss István építési vállalkozó
Nagyváradon.

Iskolai idény beálltával

fedezzük szükségletünket kész fiu- és gyermekruhákban csakis

KÁLMÁN FERENCZ

férfiszabó kész ruhaáruházában

Nagyvárad, Rákóczi-ut. (Az Orsolya-zárdával szemben.)

Legjobb helyen készült munka.

Utólérhetetlen olcsó szabott árak.

Heiman Lipót és Társa

nõi és leány gyermek felöltök, gallérok, szücs és szõrme-áruk áruháza

Nagyvárad, Zöldfa-utca 25.

Telefonszám 243.

Telefonszám 243

Az őszi ujdonságok és modellek

megérkeztek.

Egyszeri használat meggyőz mindenkit, hogy a

Gyöngy

Szinszappan

minden vízben, akár meleg, vagy hideg, kemény vagy lágy, gyorsan és erősen habzik; könnyen hatol a szövetbe, MEGLEPŐ GYORSAN OLDJA A SZENNYET, anélkül, hogy a szövetnek legkevésbé is ártalmára volna, teljesen tiszta és ment maró anyagoktól.

Csodálatos tisztító erejét a nyers anyagok leggondosabb kiválasztásának köszönheti.

A Gyöngy

Szinszappan

míndig egyenlő minőségben lesz elő-
állítva.

Használata minden tisztítási célra és mindennemű mosáshoz a leg-
kiadósabb.

A Gyöngy

Szinszappan

minden háztartásban jelentékenyen
megtakarít IDŐT, MUNKÁT és PÉNZT.

A Gyöngy

Szinszappan

a mosószappanok királya.

Elsőrendű magyar gyártmány

Készíti a

Magyar Zsirművek r. t.

Nagyváradon,

melynek városi raktárában (Zöldfa-
utca) ezenkívül a mosószappanok
minden faja (debreceni, szegedi,
csont, márvány, legfinomabb beretva-
szappan stb.) valamint KÓKUSZIZSR,
CSÓ és LEVESTÉSZTÁK a legkisebb
mennyiség vételénél is EREDETI
GYÁRI ÁRON KAPHATÓK.

MAGYAR BANK

Részvénytársaság NAGYVÁRADON Fekete-Sas palota

A L A P T Ő K E

1,000.000 korona

Elfogad betéteket.

Előlegel ad értékpapírokra.

Elfogad letéteket őrzésre.

Leszámitol váltókat.

Törlesztéses (amortisat is)
: jelzálogkölcsonöket :
engedélyez házakra és vidéki birtokokra.

Állami felügye-
let alatt álló

nagyváradai középiskolai internátus

gimnáziumi, reáliskolai, felső kereskedelmi és polgári iskolai tanulók részére,
egyenkénti tanítás nevelőtanárok vezetése és ellenőrzése mellett.

Szigoru korrepotálás és naponkénti kihallgatás a feladott leckékből.

Az ellátás, tan- és nevelés díja egy tanévre 700 kcr.

Az intézet a város **legegészségesebb** helyén fekszik, közel a **taninté-
zetekhez**. Bő tájékoztatót kívánatra küld az intézet **tulajdonosa** és
igazgatója, kivel értekezhetni lehet naponként **9—12-ig**.

Nagyvárad, június hó 22.

Tisza Kálmán-tér 9.

D É N E S P Á L,

intézettulajdonos és igazgató.

TÖRELEZTES ES JELZÁLOGKÖLCSÖNÖKÉT

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 és 50 évi visszafizetésre

féléves részletekben,

melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától kezdve
a legelőnyösebb feltételek mellett ad,

esetleg drága kamatozásu kölcsönöket konvertál a

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Kölcsönkéreseknel telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv
beküldése szükségeltetik.

Szülők figyelmébe!

Chrisztoné Dús Ilona

tulajdonát képező hatóságilag engedélyezett **háztartási iskolában** (Rákóczi ut 15.) folyó hó 15-étől az ugyancsak hat. eng.

kézimunka tanfolyam is

megnyitott, szakavatott, okleveles tanítónők vezetésével, melyre **növendékek felvétetnek.** A tandíj igen mérsékelt. El-sajátíthatók az összes

női kézimunkák

valamint felsőruha és fehérnemű

szabás és varrás.

Növendékek felvétetnek a

főző-tanfolyamra

is a szünidőre, kik csekély havi tandíj mellett a legfinomabb sütemények, cukorkák, sülték, pástétomok, krémek, gyümölcs befőzések készítését is kényelmesen elsajátíthatják.

Vidéki növendékek

bentlakásra elfogadtnak. Az intézetben igazi családi felügyelet és gondozásban részesülnek.

Felvilágosítást nyújt

az igazgatónő.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 15. sz.

Herczegh Zoltán

asztalos, Szalárdi-utca 17 ik szám.
(közel az EMKE palotához.)

Elvállal egy egyes butordarabok, mint egész lakberendezések készítését a legegyszerűbből művészi kivitelig. Műipari tervek jutányosan készíttetnek.

ANTIK BUTOROK

javítását és tisztítását szintén elvállalom, úgy a szokásos kivitelben, mint **saját talál mányu** törv. védett fényezéssel, mely minden létező fényezést, (politurozást) lényegesen felülmul. Teljesen vizálló mattolás (matt butor fényezés) egyedüli készítője Magyarországon. - Mintákkal és részletes felvilágosítással készséggel szolgálók.

Partoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvétetnek

Telefon 491. szám

**Eredeti saját gyártmányu
ESSLINGENI FAREDONYOK**

Acéllemez görredőnyök, vasszerkezeti munkák, vasrúcsok, tüzhelyek, sirkerítések, csavarárúk, épület vasalások stb.

kizárólag **Szántó Dezső** mű- és épület lakatosnál

Szent János-utca 25. szám ■ Versenyképes árajánlattal szívesen szolgálók.

Partoljuka helyi ipart

Tanulók felvétetnek.

Telefon 491. szám

A Nagyvárad Sörfözde „Bihar”
sörcsarnoka.

Kossuth-utca Füchsl-palota.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy külföldi példa szerint

à la couvert étkezést

rendezek be a mai naptól fogva.

1 ebéd 1 K. 10 f.

étlap szerint **3 tál ételből**; leves, főzelék és sültből álló. Ugyazintén

1 vacsora 70 f.,

melyek jóságra és finomságra egyik leg hírnevesebb konyha által sem lesznek felülmulva.

Versenyzek a leghírnevesebb és lefinomabb fővárosi konyhakkal.

Nagyvárad sör gyári kimérésben.

Legfinomabb nagyvárad és érmelleki borok.

Számos látogatást kér kiváló tisztelettel

Popovits Sándor,

üzletvezető.

Uj üveges üzlet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Nagyváradon Hant Frigyes cégnél **11 évi prakszisom után** után épület-üvegezési és képeretelési üzletemet **Olaszi, Szt. János-u 2.** Grám-házban

megnyitottam.

Fő törekvésem, hogy a n. é. közönséget tartós munkámmal és szolid kiszolgálással megnyerjem. — Épület üvegezést és képeretelést a legnagyobb pontossággal teljesítem, üveg porcellán, konyha edényeket jutányos árrban szolgálók. A n. é. közönség pártfogását kérve mély tisztelettel:

Dobó (Dluhopolszky) Alajos.

Közgazdasági Bank Részv.-társ.

Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám

Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

Betétek után tiszta

5%

kamatot fizet.

Kecskeméthy István

terme, sörcsarnoka, kavéhaza, legjobb kerthelyisége **NAGYVÁRAD, KERT-UTCA.**

Naponta frissen csapolt sör, saját termésű

:: tisztán kezelt hegyi borok ::

Társas ebédek, vacsorák, vagy lakomák

étlap szerint, vagy megállapított árak mellett elfogadtnak. ::

Abonensek elfogadtnak mérsékelt árak

:: mellett ::

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmét felhívni, hogy vendég szobáimat ujonnan berendeztem és tisztántartására különös gondot fordítok. Ugyazintén a szállóhely olcsó ár mellett szíves rendelkezésre áll.

Hol szórakozunk esténkint? csak is a NEMZETI SZALLODA hűvös és kellemes kerthelyiségében, hol minden este mozgófénykép előadások tartatnak cigány zene mellett. Minden második nap teljesen új műsor.

Számos látogatást kér tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN

a Nemzeti Szálloda bérlője.

EUROPA

nagyszállóda

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Tulajdonos: Fülöp István.

Szigoruan szolid családi műsóról. Nagyvárad legjobb — va iregényes kertje a hegy tövében. Minden este elsőrangú mozgóténykép előadás. *Kizárólag saját szüretelésű borok* Frissen csapolt kőbányai sör. Estéként cigány zene. Kifogástalan magyar :: konyha. Polgári árak. ::

Apró hirdetések

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűből 8 fillér
A legkisebb hirdetés 40 fillér
 Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban: Szilágyi
 — Dezső-utca 5. sz. alatt. Telefon szám 263. —

Kepes Elek

orvosi kötszerész és kez-
 tyűs, Nagyvárad, Sas szál-
 loda. (Passage.) Készíték
 saját műhelyemben a leg-
 komplikáltabb sérvekre ki-
 tűnő sérvkötőket továbbá
 háskötőket, gummi baris-
 nyákat, egyenes tartókat,
 betegápolási cikkeket és
 minden e szakmába vágó
 munkáit a legjutányosabb
 árban, jótállás mellett. —
 Szarvasbőr-lepedőket és
 vánkókat, valamint min-
 dennemű másféle szarvas-
 bőr-munkákat is készítek a
 legjobb kivitelben. Kesztyű
 tisztítást és mindennemű

Fudally Balint

készít papi, katonai, disz-
 magyar, sport és minden-
 nemű uri divat ruhákat.
 Lakása Sal Ferenc-u. 14. a.

Fodrászterem.

Figyelmes kiszolgálás, pol-
 gári árak, havi és jegy-
 bérlet. **Orenstein** Izidor
 Szacsvai-utca 24.

Figyelem!!

Tisztelettel értesítem a n. é.
 közönséget, hogy kert-
 helyiségem megnyitott. **Jónás**
 Péter vendéglős Nagy-
 várad-Velence pályaudvar.

Kauczil és Széles

műbutor asztalosok Körös-
 utca 9. Jutányos árban ké-
 szítenek háló és ebédlő
 szoba berendezéseket.

Kávémérés.

Van szerencsém a nagy
 érdemű közönség becses
 tudomására hozni, hogy
 Kossuth-utca 8 szám alatt
 kávémerést nyitottam. Na-
 ponta friss uradalmi tej és
 tejtermékek. **Kis kávé 7**
kr., nagy kávé 9 kr
 Helybeli és vidéki lapok.

Csemegezőllő!

legelősebb napiárban. Ki-
 tűnő **vörösbőr**, literje 32
 krajcár. **Mertz** Magyar-
 bodegájában, Körös-utca.

UJ SZÜCS ÜZLET!

Szíves tudomására hozom a n. é.
 közönségnek, hogy Nagyváradon a
 Zöldfa passagében teljesen ujonnan
 berendezett modern

szücs üzletet

nyitottam, holis minden e szakmába
 vágó munkák saját felügye-
 letem alatt készülnek, u. m. gallérok,
 muffok, szőrme kabátok ujonnan,
 mint átalakítást és javítást olcsón és pon-
 tosan eszközölök.

Szíves megbízásokat tisztelettel
 kérem,

Dózsa János,
 szücs mester.

Bebiztosított üzletben szőrme
 téli ruhák szakszerűen kezeltetnek

javítást is felvállalok. Nők
 és férfiak részére külön
 próba-terem.

Legszebb

kivitelű nyomtatványokat
 a Szent László-nyomda ké-
 szít. Nagyvárad, Szilágyi
 Dezső-utca.

MOSKOVITS

anatomiai cipők a leg-
 jobbak.

Szíves

figyelmébe ajánljuk vegyi
 tisztító és ruhafestő inté-
 zetünket öltönyök, női ru-
 hák, selyem blousok, ba-
 tiszta ruhák, függönyök stb.
 tökéletes és gyors tisztítá-
 sára vagy festésére. Gyász-
 esetben ruhák soronkívül
 festetnek feketére. A tisz-
 tított ruhák kívánatra kija-
 vittatnak. Vargó és Nagy
 műfestészeti és vegyszeti
 mosóintézet Nagyvárad,
 Szent János-utca 48. Üzlet:
 Fekete Sas épület. Passage
 26-b. Gyűjtő telepek: Te-
 leki-u. 24. sz. a. Hönig
 Albert. Színház-u. 4. sz. a.
 Székely Imre.

Weisz Izsó

bádogos és vízvezeték be-
 rendező, elvállal új mun-
 kát és javításokat. Kolozs-
 vári-utca 17.

Értesítés

tisztelettel értesítem a n. é.
 gazda közönséget, hogy
 régi jó hírnevem ösmert
 kocsigyártó műhelyemben
 kész kocsik is kaphatók. —
 Elvállalok ócska kocsik ja-
 vítását, fényezését és bőro-
 zését előnyös árak mellett
 a nagyérdemű gazdakö-
 zönség becses pártfogását
 kérve Kecskeméthy László
 kocsigyártó Sztaroveszki-u.
 27. sz. pénzügyi-palotával
 szembe.

Kiadó

Körös-utca 66. sz. háznál
 egy istálló és kocszin.
 Értekezhetni a Nagyvárad
 takarékpénztárban.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLA-
 TOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

*zel gyomor, vesese-hólyag és
 bélbántalmaknál vala-
 mint asthma, bronchiale,
 köszvény és húgysavas
 diathesis eseteiben.*

Kapható **Wurst József** tisz-
 csergő- és ásványviz kereskedő-
 sátnál N. Várad, Rákóczi-ut 7. sz.

Kalap virágok

a legfinomabb kivitelben, valódi
 francia rózsák a legszebb színek-
 ben, valamint praeparált pálmák,
 disznóvények és menyasszonyi
 koszorúk **mélyen leszállított**
árban kaphatók **Kapucinus-**
utca 5. sz. alatt. Régi virá-
 gok festését és frissítését jutá-
 nyos áron eszközözi: **REICH**
 :: IRMA, művirágkészítő. ::

Vas és réz butorok

Rézdiszes vaságyak,
 gyermek ágyak, mos-
 dósztalok, sodrony
 ágy betétek a leg-
 szebb kivitelben, —
 helyszilke miatt a
 legelősebb árban
 kaphatók

Kohn Adolf

vaskereskedőnél

Nagyvárad, Kossuth-u. 10.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

A legmegbízhatóbb arcápolószer
 a szeplő és májfolt ellenes

Lilium-Krém

szappan és puder.

Ára 1—1 korona. Ára 1—1 korona

Kapható:

„Arany-Sas” gyógyszerárban
 Nagyváradon, Szent László-tér.

Flonta Mihály

építő vállalkozó

Telep és iroda **Pereces-utca 9.**

Elvállal: templom, iskola, kör-
 jegyzőség és mindennemű magán-
 épület tervezését és építését.
 Cement gyártmányok állandóan
 vannak raktáron, megrendelések el-
 fogadhatók.

Állandó műsirkő raktár.

Költségvetéssel készséggel szolgál.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

18615—1909. szám.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala
 mint I. fokú iparhatóság közhírré teszi, hogy a
 Horváth Emánuel Szent László-téri zálogkölcson
 üzletében a lejárt és meg nem hosszabbított,
 illetve ki nem váltott zálogtárgyak I. év szeptem-
 ber hó 9-ik napján reggel fél 9 órakor
 kezdődő nyilvános árverésen el fognak adni.

Ezen árverésről az érdekelt elzálogosítók
 oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy az ár-
 verés alá kerülő tárgyak tételezései a rendőr-
 kapitányi hivatal hirdetési tábláján, valamint a
 zálogüzletben kifüggesztett jegyzékből megtud-
 hatók.

Nagyvárad, 1909. augusztus 25.

ELEMÉRY,
 r. főkapitány h.

Hordók

100 literestől 800 literesig
 állandóan vannak raktáron

Shemidt József

kádár mester

Nagyvárad, Körös-utca 31.

A Nagyvárad Hítelbank Részvény-
 társaság

Üzlet helyiségét

1909. május hó 5-én a **Szent László-
 tér** és **Zöldfa utca** sarkán levő **Deutsch**
K. I.-féle ház emeleti helyiségébe he-
 lyezte át.

Bejárat a **Zöldfa-utcai** részen.

S Z O L I D

B U T O R O K B A N

a kalmi bevaráslás eszközölhető, különösen menyasszonyi berendezésekben a Fekete Sas palotában (a Szent László-téri oldalon) hol a legmodernebb háló-, ebédlő- és szalon-berendezések, vas- és rézbutorok

mélyen leszállított árak mellett adatkak el.

Legjobb üdülőhely a Püspök (Szent László) gyógyfürdő.

(Nagyvárad mellett)

A kontinens legdusább természetes hévíz forrása a 26 C. fokú viz. Javalva: rheuma, csúsz, köszvény, idegzsába, gyomor és alhasi bántalmak ellen. A legnagyobb kényelemmel berendezett nyári uszoda. Állandó uszómester. 300 hold természetes vadregényes park. A kőön és rendi-kezésére 127 modern kényelemmel berendezett vendégszoba. Kitűnő magyar konyha és tisztán kezelt saját termésű h. gyümölcsök. Zenedij és curtex: műcs. Figyelmes, pontos kiszolgálás, úgy a szobákban, mint a fürdőben és éttermekben.

Számos látogatást kér tisztelettel:

KERNÁCS JÁNOS

fürdőbérlet.

JÓBUTOR

jutányos árban

REISZ MIKSA

butorgyárában

Békéscsaba.

Nagyvárad.